

Handleiding Monitor AOJ

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Samenwerking	2
1.2 Doel van de Monitor AOJ	2
1.3 Wat levert deelname aan de Monitor AOJ op?	2
1.4 Samengevat	3
2. Deelnemen aan de Monitor AOJ	4
2.1 Voorwaarden voor gebruik	4
2.2 Startgesprek	5
2.3 Uitvoering	5
2.3.1 Samenstellen vragenlijst	5
2.3.2 Verantwoordelijkheden	6
2.3.3 Privacy	7
2.4 Werkbijeenkomst	7
2.5 Implementatie	7
2.6 Kosten	8
2.7 Stappenplan	8
3. Contact	9
Bijlage I: Basisvragen startgesprek	10
Bijlage II: Aanpassen vragenlijst	11
Bijlage III: Voorbeelden uitnodigingsbrief	13

1. Inleiding

Heeft u vanuit uw gemeente of samenwerkingsverband passend onderwijs de ambitie dat ieder kind naar school gaat? Bent of voelt u zich verantwoordelijk voor goede afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp om die ambitie mogelijk te maken? En wilt u de effecten van uw beleid meten en bijsturen? Dan is de Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp (AOJ) van het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) een praktisch meet- en sturingsinstrument.

1.1 Samenwerking

De meeste kinderen en jongeren doorlopen gelukkig zonder noemenswaardige problemen de basisschool, de middelbare school en eventueel het middelbaar beroepsonderwijs. Er is helaas ook een groep bij wie de schoolloopbaan minder soepel verloopt. Bijvoorbeeld omdat zorgen in het gezin (scheiding, ziekte, baanverlies) afleidt van school. Of omdat de leerling zelf kampt met dyslexie of sociaal emotionele problemen.

Om ook die kinderen goed door hun schooltijd heen te helpen is onderwijsondersteuning en inzet van jeugdhulp – kortdurend of voor lange tijd – noodzakelijk. Alle betrokken partijen – de leerling en zijn ouders, school, jeugdhulp, samenwerkingsverband en gemeente – werken in zo'n situatie nauw met elkaar samen. Hoe is het gesteld met die samenwerking? Welke afspraken zijn gemaakt en hoe pakken die uit? Hoe stuurt u op effectieve samenwerking met behoud van kwaliteit? En bovenal: wat levert de samenwerking voor al die partijen op?

Om de hulp en ondersteuning voor kinderen en gezinnen zowel op school als thuis in samenhang te realiseren is het belangrijk om de verbinding tussen passend onderwijs en het jeugd domein goed te leggen. Hiervoor ontwikkelde het Nederlands Jeugdinstituut (Nji) de 'Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp' (AOJ) op verzoek van de regio's met subsidie van de ministeries van VWS en OCW.

1.2 Doel van de Monitor AOJ

Vanuit de wettelijke kaders van de Wet passend onderwijs en de Jeugdwet streven onderwijs en gemeenten (jeugdhulp) naar samenwerking. Het doel van de Monitor AOJ is om, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en gemeenten in Nederland, de sturingsinformatie en een meetinstrument op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp te bieden, die ze nodig hebben bij het realiseren van die samenwerking. Hiermee wordt de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp verbeterd.

De doelgroep van de sturingsinformatie uit de Monitor AOJ bestaat uit de samenwerkingsverbanden passend onderwijs po en vo en gemeenten. De Monitor AOJ richt zich niet alleen op de bestuurlijke en beleidsmatige niveau van deze partijen, maar richt zich nadrukkelijk ook op de uitvoerende professionals uit onderwijs en jeugdhulp.

We willen de doelgroep helpen met:

- Het kritisch reflecteren op de samenwerking in de regio;
- Het vergroten van het kennisniveau om de relevante informatie te kunnen duiden en te vertalen naar de praktijk;
- Het benoemen van ambities en resultaten in de regio en het evalueren van de samenwerking in de praktijk.

1.3 Wat levert deelname aan de Monitor AOJ op?

Bij deelname aan de Monitor AOJ krijgt u beschikking over het meetinstrument dat de monitor aanbiedt. Deze richt zich op de samenwerking tussen partners in het onderwijs en jeugdhulp binnen de regio. Het meetinstrument bestaat uit vragenlijsten die in uw regio verspreid worden onder beleidsmedewerkers en uitvoerende professionals in onderwijs en jeugdhulp. U kunt door middel van dit meetinstrument in kaart brengen in hoeverre betrokken partners op het moment samenwerken en waarin het perspectief van scholen en hulpverlening wordt benadrukt. Op deze manier verkrijgt u informatie over de stand van zaken van

samenwerking in de regio. Deze informatie vormt een belangrijk startpunt om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren.

Herhaalde afname van de vragenlijsten, bijvoorbeeld eens per jaar, kan vorderingen of juist stagnatie in het samenwerkingsproces inzichtelijk maken. Het kan aanleiding geven tot een nadere analyse met vragen als: hebben we onze ambities verwezenlijkt en onze doelen behaald of zijn we in ieder geval op de goede weg? Wat voor effect hebben ingezette activiteiten in de regio op de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp? Herkennen we dit? Wat vinden we ervan?

Tevens heeft u toegang tot het dashboard van de Monitor AOJ. Middels het dashboard is het mogelijk om actuele cijfers te verkrijgen over jeugd en jeugdhulp in de regio. Denk aan cijfers die bijvoorbeeld duiden hoe in uw regio de jeugd-populatie eruit ziet en hoe zij opgroeit. Hoeveel jeugd schoolgaand is, hoeveel jeugd gebruikmaakt van jeugdhulp én onderwijsondersteuning en hoeveel thuiszitters en voortijdig schoolverlaters uw regio telt. Het is mogelijk om gemeentelijke cijfers te vergelijken met alle gemeenten in Nederland of met gemeenten van gelijke grootte. Deze cijfers worden verzameld door relevante landelijke bestanden – hoofdzakelijk CBS en DUO - bij elkaar te brengen. Het dashboard is publiek toegankelijk via www.monitoraoj.nl.

De Monitor AOJ voedt het gesprek tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten in het op overeenstemming gerichte overleg (OOGO) door heldere indicatoren te hanteren. Daarmee ondersteunt de Monitor AOJ het vormgeven van beleid en het houden van de regio. En door het uitzetten van het beleid, kan de sturing van de samenwerking in de praktijk een impuls krijgen.

1.4 Samengevat

- De Monitor AOJ heeft als doel om een goede verbinding te leggen tussen passend onderwijs en het jeugddomein.
- De doelgroep bestaat uit samenwerkingsverbanden passend onderwijs po en vo en gemeenten.
- De Monitor AOJ helpt de regio, middels sturingsinformatie en een meetinstrument, om:
 - Kritisch te reflecteren op de samenwerking in de regio;
 - Relevante informatie te duiden en te vertalen naar de praktijk;
 - Ambities en resultaten in de regio te benoemen en samenwerking te evalueren.
- Deelname aan de Monitor AOJ biedt de regio:
 - Informatie over de samenwerking en tevredenheid;
 - Actuele cijfers over jeugd en jeugdhulpgebruik in relatie tot gegevens over het onderwijs in de eigen regio;
 - Voeding voor het OOGO.

2. Deelnemen aan de Monitor AOJ

U kunt als regio deelnemen aan de Monitor AOJ. Dit proces kunt u alleen uitvoeren of samen met het Nederlands Jeugdinstituut of andere partij die u ondersteunt. Deze handleiding gaat in op de taken die bij u liggen, zodat voor u precies duidelijk is wat er wanneer moet gebeuren, als u wilt deelnemen aan de Monitor AOJ.

Achtereenvolgens zal worden ingegaan op:

1. Voorwaarden voor gebruik
2. Startgesprek
3. Uitvoering
4. Werkbijeenkomst: in gesprek over de resultaten
5. Implementatie
6. Kosten
7. Stappenplan

Hierbij wordt benadrukt dat het van belang is deze handleiding goed door te lezen als u voornemens hebt de Monitor AOJ te gaan gebruiken in uw regio. Voor meer informatie kunt u ook terecht op de pagina (link aan de slag pagina).

2.1 Voorwaarden voor gebruik

De regio is zelf verantwoordelijk om het gebruik van de Monitor AOJ zo effectief mogelijk te maken. Dit is niet een vanzelfsprekend proces en is gebonden aan een aantal cruciale voorwaarden:

- **Draagvlak betrokken partners:** Alvorens de Monitor AOJ in uw regio te kunnen inzetten, is het van belang om draagvlak te creëren bij de betrokken partners in de regio. De Monitor AOJ is bedoeld als gezamenlijk instrument van onderwijs en gemeenten en om die reden is het essentieel deze partners uit de regio vanaf het begin te betrekken.
- **De regio is bepaald:** Het is van belang te bepalen wat de omvang van de regio is. Dat betekent dat deze regio uit minstens twee samenwerkingsverbanden en veelal meerdere gemeenten moet bestaan. Het gaat om de samenwerkingsverband po, vo en de bijbehorende gemeente.
- **Vertegenwoordigers van partners:** Vervolgens is het belangrijk om met elkaar de vraag te beantwoorden door wie iedere betreffende partner vertegenwoordigd wordt. Wie vertegenwoordigt de gemeente, het lokale bestuur, de jeugdhulp en het onderwijs? Denk hierbij goed na over de rol van wethouders, ambtenaren, directeuren van samenwerkingsverbanden, schoolbestuurders en andere personen op beleidsmatig niveau.
- **Inspiratiebijeenkomst:** Als duidelijk is wie de partners van onderwijs en gemeenten vertegenwoordigt, is het zinvol om als start van het traject een informatieve inspiratiebijeenkomst te organiseren met alle partners. U kunt bij de organisatie hiervan gebruik maken van de expertise van het Nji. In een dergelijke inspiratiebijeenkomst krijgt uw regio een indruk van de Monitor AOJ en verkennen we samen welke betekenis de monitor aan het lopende (samenwerkings)proces kan geven.
- **Overlegstructuur en besluitvorming:** In de juiste besluitvormende overlegorganen op beleidsmatig en bestuurlijk niveau neemt de regio de beslissing over deelname aan de Monitor AOJ. Dit kost soms best wat tijd, blijkt uit onze ervaring. Het is helpend als er in de regio een duidelijke overlegstructuur bestaat voor gemeente(n) en samenwerkingsverbanden, evenals een structuur en proces voor bestuurlijke verankering van de Monitor AOJ. Als u besluit mee te doen met de Monitor AOJ, dan is het van belang dat dit een *gezamenlijk* besluit is van onderwijs en gemeenten. Voor zowel u als het Nji betekent meedoen dat dit inzet en werk met zich meebrengt. Daarom is draagvlak in dit stadium voor ons prioriteit.

U moet ook gezamenlijk besluiten op welke manier u meedoet en met welke frequentie u gebruik wenst te maken van de Monitor AOJ.

2.2 Startgesprek

Nadat er gezamenlijk een positief besluit is genomen door de partijen uit de regio, kunt u een startgesprek organiseren. Hierbij is het mogelijk om het Nji in te schakelen voor het organiseren van dergelijke bijeenkomsten in de regio.

Welke onderwerpen komen er aan de orde in een startgesprek?

- In kaart brengen regionale context:
 - Bestuurlijke verhoudingen tussen onderwijs en gemeenten in de regio;
 - Overlegstructuur en samenwerking tussen onderwijs en gemeenten;
 - Financieringsmodellen bij inkoop jeugdhulp en onderwijsondersteuning.

- Bespreken uitvoering van de Monitor AOJ en vervolg
 - Doel: wat moet deelname aan de Monitor AOJ bijdragen aan de regionale samenwerking, de werkprocessen en de doelstellingen in de regio?
 - Eigenaarschap: wie is verantwoordelijk voor de uitvoering en het vervolg van de Monitor AOJ?
 - Partners: welke organisaties worden betrokken bij de uitvoering van de Monitor AOJ?
 - Analyse: hoe en wanneer worden de uitkomsten van de vragenlijsten besproken?
 - Implementatie : wat is de verwachting dat de partners gaan doen met de uitkomsten?

In sommige regio's is het voeren van één startgesprek niet voldoende om alle bovengenoemde onderwerpen te bespreken en er besluiten over te nemen. Dan kunnen er uiteraard verschillende bijeenkomsten worden georganiseerd met de betrokken partijen. Het is noodzakelijk dat er gezamenlijk afspraken worden gemaakt over de uitvoering en het vervolgtraject, dus besluitvorming op de genoemde onderwerpen is voorwaardelijk om te kunnen starten met de inzet van vragenlijsten uit de Monitor AOJ.

Voor het uitvoeren van de context en de sessie om de uitkomsten te bespreken heeft het Nji een aantal basisvragen opgesteld (zie bijlage I). Deze kunnen helpend zijn bij het bespreken van relevante onderwerpen.

2.3 Uitvoering

Nadat het startgesprek heeft plaatsgevonden en er overeenstemming is bereikt over de aanpak, kunt u verder met het inzetten van de Monitor AOJ. Dit begint bij het uitzetten van vragenlijsten binnen de regio. De vragenlijsten van de Monitor AOJ om de samenwerking te onderzoeken zijn ontstaan vanuit de gedachte: we willen weten hoe ons beleid landt in de praktijk. Het dient als een praktijkreflectie. Het uitzetten van de vragenlijsten vergt inspanning van de regio zelf.

Als u gebruik wilt maken van de vragenlijsten van het Nji, is het belangrijk om dit deel van de handleiding goed door te lezen. Het is tevens mogelijk om als regio zelf vragenlijsten te bouwen en uit te zetten.

2.3.1 Samenstellen vragenlijst

Voor de doelgroepen beleid en uitvoering zijn twee verschillende standaardvragenlijsten beschikbaar, die zijn ontwikkeld door het Nji. Deze vragenlijsten kunt u vinden op de [site](#) van Monitor AOJ. De context is in iedere regio verschillend en daarom biedt het Nji de vragenlijsten op maatwerk aan u aan. U heeft verschillende mogelijkheden met betrekking tot de vragenlijst.

Verschillende thema's

In de standaardvragenlijsten die door het Nji zijn ontwikkeld, wordt naar verschillende thema's gevraagd. Niet elke regio vindt alle thema's even relevant en in elke regio spelen specifieke aandachtspunten. U kunt als regio eventueel thema's weglaten, die u minder belangrijk vindt om mee te nemen in de vragenlijst. Een overzicht van de thema's vindt u in de vragenlijsten op de [site](#) van Monitor AOJ en in bijlage II.

Toevoegen eigen vragen

Het kan zijn dat een vragenlijst niet volledig dekkend is of nog niet volledig aansluit bij de context van de regio. Om die reden bestaat de mogelijkheid om eigen vragen toe te voegen in de vragenlijsten (maximaal drie vraagonderdelen per vragenlijst). Dit gebeurt altijd in overleg met het Nji. In bijlage II vindt u een uitgebreide beschrijving van het aanpassen van vragen in de vragenlijst.

Nadat u een startgesprek met het Nji heeft gehad, ontvangt u een bevestigingsmail vanuit het Nji, waarbij u door te reageren kunt aangeven:

- 1) Of u de gehele vragenlijsten wilt gebruiken of thema's wilt weglaten in de vragenlijsten.
- 2) Of en welke vragen u zou willen toevoegen in de vragenlijsten.

Nadat u uw voorkeuren hebt aangegeven worden de vragenlijsten op maat gemaakt door het Nji en ontvangt u in een uitnodigingsmail de links naar de definitieve vragenlijsten.

Vragenlijst voor ouders en jongeren

In het verleden had het Nji ook vragenlijsten voor ouders en jongeren om digitaal uit te zetten. De respons hierop was echter heel laag. Wanneer u geïnteresseerd bent om ook ouders en jongeren te bevragen naar hun ervaringen met de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp en het effect van die hulp, zijn er enkele opties.

1. Vragen over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp en het effect van de hulp toevoegen aan het verplichte cliëntervaringsonderzoek jeugd dat gemeenten jaarlijks moeten uitvoeren.
2. Vragen over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp en het effect van de hulp toevoegen aan veiligheidsonderzoeken op scholen.
3. Professionals op school of in jeugdhulp vragen om tijdens en na het traject vragen (2 á 3 vragen) te stellen aan ouders/jongeren over de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp en het effect van de hulp.

Denk hierbij altijd aan de toegevoegde waarde van dit instrument ten opzichte van de inzet die nodig is om dit te bereiken. Het streven is om de administratieve lasten en regeldruk zoveel mogelijk te verlagen.

2.3.2 Verantwoordelijkheden

Het Nji biedt de mogelijkheid om gebruik te maken van een (standaard) aankondigingsmail (zie bijlage III) met de links naar de online vragenlijsten. Het gebruik van de aankondigingsmail en de vragenlijsten vraagt verder de inzet van **de regio** zelf:

- U kunt de aankondigingsmail aanpassen voor de eigen doelgroepen en u verzamelt zelf de mailadressen waar deze mails met links naartoe gestuurd moet worden.
- U zorgt zelf voor de verzending van de mails naar de doelgroepen.
- Om een uitspraak te kunnen doen over de representativiteit van de antwoorden, houdt u zelf bij naar hoeveel respondenten de vragenlijsten worden uitgezet.
- U bepaalt zelf het termijn die respondenten krijgen om de vragenlijsten in te vullen. Wel wordt een minimale reactietijd van 3 weken geadviseerd.
- Als de respons achterblijft, kunt u zelf een reminder (mail) versturen naar de respondenten.

U staat niet alleen in dit proces. Op een aantal gebieden krijgt u ondersteuning van **het Nji**:

- Het Nji draagt zorg voor de (anonieme) dataverzameling en houdt de respons bij.

- Het Nji verwerkt de uitkomsten van de vragenlijsten. Deze uitkomsten worden ook naar de respondenten gestuurd die hun mail in de vragenlijst achterlaten.

Het is van belang dat er tussen de regio en het Nji goed wordt gecommuniceerd over het proces, de gestelde voorwaarden, de respons en de uitkomsten.

2.3.3 Privacy

Om te beschikken over de individuele antwoorden op de open vragen, dient u de respondent op voorhand via de begeleidende brief over dit gebruik te informeren. Daarnaast mag deze verwerking van persoonsgegevens, conform de regels van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), enkel verwerkt worden voor uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en niet zomaar voor andere doeleinden. We adviseren u dit af te stemmen met uw Functionaris Gegevensbescherming (FG).

2.4 Werkbijeenkomst

Het Nji stelt nog een belangrijke voorwaarde aan regio's voor het uitzetten van de vragenlijsten: U moet bereid zijn samen met het Nji een werkbijeenkomst te organiseren en daar goed vertegenwoordigd aanwezig te zijn. In deze bijeenkomst gaan het Nji en de regio in gesprek over de resultaten en op een (bijstelling van de) ontwikkelagenda.

Nadat de reactietermijn voor de vragenlijsten is afgelopen en de vragenlijsten zijn verwerkt, organiseert de regio een werkbijeenkomst met dezelfde deelnemers als in het startgesprek. In deze bijeenkomst geeft het Nji een toelichting op de resultaten en wat daarbij opvalt aan de betrokken partijen. De uitkomsten vormen, samen met de achtergrondgegevens vanuit het startgesprek en de gegevens uit het dashboard van de Monitor AOJ, aanleiding om met elkaar in gesprek te gaan tijdens de werkbijeenkomst. Herkennen we de uitkomsten? Wat valt er op in de resultaten? Doen we de goede dingen en doen we de dingen goed? Dit gesprek wordt uitgewerkt in een verslag dat onder de partners wordt verspreid.

Samen wordt nagedacht over mogelijke vervolgacties:

- Is het mogelijk om afspraken over samenwerking in een bestuurlijk OOGO aan te scherpen?
- Bestaat er een ontwikkelagenda in de regio en is deze nog actueel?
- Kunnen de resultaten uit de Monitor AOJ hier een vervolg in krijgen?
- Hoe kan de kwaliteit van de samenwerking verbeterd worden op basis van de resultaten?
- Is het zinvol om professionals uit onderwijs en jeugdhulp gezamenlijke scholingsbijeenkomsten aan te bieden, zodat zij elkaar beter leren kennen en beter weten waarvoor de ander verantwoordelijk is?

Het verslag van de werkbijeenkomst bevat in de bijlage per doelgroep de resultaten voor de verschillende vragen aan.

2.5 Implementatie

In de ene regio vertaalt de implementatie zich in het opstellen van een ontwikkelagenda met concrete projecten en verantwoordelijke partners voor de uitvoering van verbeteracties. In andere regio's begint de implementatie met het opstellen van bestuurlijke afspraken over samenwerking in een OOGO. De implementatie is maatwerk per regio en afhankelijk van het draagvlak dat er bestaat voor het verstevigen van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp bij de betrokken partijen.

Als u er behoefte aan heeft, kan het Nji ook een rol spelen in het nadenken over de implementatie van de uitkomsten in de regio. Het voordeel van de betrokkenheid van het Nji in deze fase is dat het Nji gebruik kan maken van kennis en instrumenten, die gebaseerd zijn op landelijk onderzoek en ervaringen/praktijken in

andere regio's. Waarom zou u het wel zelf moeten uitvinden, als er inspiratie kan worden opgedaan met ervaringen die in andere regio's reeds is opgedaan?

Het Nji kan in het proces van de implementatie met u meedenken bij het vormgeven van een vervolg naar aanleiding van de resultaten uit de Monitor AOJ. Hierbij kan onder andere worden nagedacht over het terugkoppelen van de resultaten naar uitvoerende professionals. Het is mogelijk om naar aanleiding van de uitkomsten samen met uitvoerend professionals in gesprek te gaan over oplossingsrichtingen om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp te verstevigen. Als u de betrokkenheid bij de samenwerking wil vergroten en het eigenaarschap hiervoor wil versterken, kan het zinvol zijn om gezamenlijke leer- en werkbijeenkomsten voor uitvoerende professionals uit onderwijs en jeugdhulp te organiseren.

2.6 Kosten

Deelname aan de Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp volgens bovenstaand stappenplan is voornamelijk kosteloos dankzij een landelijke subsidie van de ministeries van VWS en OCW. U hoort wel rekening te houden met de inzet van medewerkers in uw regio.

2.7 Stappenplan

In deze handleiding heeft u informatie gekregen over wat van u wordt gevraagd als u wilt deelnemen aan de Monitor AOJ. Ter verduidelijking wordt het volgende stappenplan aan u gepresenteerd:

Stap 1: Zorg dat de voorwaarden voor deelname op orde zijn:

- Er is draagvlak bij betrokken partners
- De grootte van de regio is bepaald
- Vertegenwoordigers van de partners zijn bepaald
- Er heeft een inspiratiebijeenkomst plaatsgevonden (Nji kan ondersteunen)
- Er is een duidelijk structuur voor overleggen en besluitvorming
- Er is een besluit genomen om deel te nemen en dit is gecommuniceerd met het Nji

Stap 2: Organiseer een startbijeenkomst (Nji kan ondersteunen)

- Breng de context van de regio in kaart
- Bepaal gezamenlijk het doel voor het gebruik van de Monitor AOJ
- Bepaal de partners waarbinnen de vragenlijsten worden uitgezet.
- Bepaal wie verantwoordelijk is voor het uitzetten van de vragenlijsten
- Maak afspraken over hoe en wanneer de uitkomsten van de vragenlijsten worden besproken

Stap 3: Ga over tot de dataverzameling

- Stel de vragenlijsten samen en stuur uw voorkeuren op (als reactie op de bevestigingsmail voor deelname, die u ontvangt vanuit het Nji):
 - Kies de thema's die u met de vragenlijst wilt ondervragen (zie bijlage II)
 - Bepaal of vragen moeten worden toegevoegd en stem dit af met het Nji (zie bijlage II)
- Wanneer ouders en/of jongeren moeten worden ondervraagd: bepaal hoe u dit wilt doen
- Bepaal naar hoeveel respondenten de vragenlijst moet worden uitgezet en communiceer dit richting het Nji
- Bepaal het termijn waarin de respondenten de vragenlijst moeten hebben ingevuld en communiceer dit richting het Nji
- Verstuur een aankondigingsmail naar de respondenten (ontvangt u van Nji)
- Onderhoud het contact met de respondenten (o.a. reminders)

Stap 4: Organiseer een werkbijeenkomst (Nji kan ondersteunen)

- Ga in gesprek met de deelnemers die ook aanwezig waren bij het startgesprek (incl. Nji)

- Bespreek samen de uitkomsten van de vragenlijst, de achtergrondgegevens vanuit het startgesprek en de gegevens uit het dashboard van de Monitor AOJ
- Denk na over vervolgacties

Stap 5: Implementatie en monitoring (Nji kan ondersteunen)

- Maak een plan met betrekking tot de implementatie van de uitkomsten van de werkbijeenkomst
- Betrek, als u hier behoefte aan heeft, het Nji bij het implementatieproces
- Blijf monitoren hoe de samenwerking in de regio zich ontwikkeld

3. Contact

Voor vragen over het gebruik van de vragenlijsten, het inschakelen van het Nji voor begeleiding in uw regio of een algemene vraag over de Monitor AOJ, kunt u contact opnemen met het Nji. Mail uw vraag naar monitor.onderwijsjeugdhulp@nji.nl.

Via de website van de Monitor AOJ, kunt u zich aanmelden als regio om deel te nemen. Ga naar: <https://monitoraoj.nl/aandeslag/>

Colofon/toelichting

De Monitor Aansluiting Onderwijs-Jeugdhulp (AOJ) is ontwikkeld door het Nederlands Jeugdinstituut in samenwerking met de PO-Raad, de VO-raad en de VNG.

Projectleider van de Monitor AOJ is Lieke Salome:

E: l.salome@nji.nl

T: 030 - 2306318

Bijlage I: Basisvragen startgesprek

Vragen voor het startgesprek

Deze vragenlijst wordt gebruikt voor het startgesprek tussen Nji en de regio. Het is wenselijk dat daarbij zowel onderwijspartners als gemeentelijke vertegenwoordigers aanwezig zijn. Doel is om zicht te krijgen op de specifieke vragen van de regio en de verwachtingen van de inzet van de Monitor AOJ.

1. Aanleiding / actualiteit van de vraagstelling aan het Nji

Kunnen jullie aangeven wat de aanleiding is waarom je graag in gesprek gaat met het Nji over de inzet van de Monitor AOJ?

2. Bestuurlijke verhoudingen in de regio

1. Kunnen jullie een korte schets geven van de regio? Te denken valt aan specifieke kenmerken, kerngetallen, actuele vraagstukken en bijzondere gegevens uit de regio.
2. Welke bestuurders en portefeuilles spelen een rol in het regionaal overleg? Te denken valt aan rollen, taken en verantwoordelijkheden vanuit onderwijs, gemeenten en instellingen hulpverlening.
3. Is er sprake van een gemeenschappelijke inhoudelijke visie, waarden of uitgangspunten? Zo ja, welke?
4. Is er sprake van een (overeenkomstige) sturingsfilosofie met bijbehorende rollen?
5. Is er sprake van een OOGO (relatie, inhoud, daadkracht, frequentie) dat stuurt op gemeenschappelijke ambities en maatschappelijke resultaten (bijv. thuiszitters)?
6. Is er een gezamenlijke gemeentelijke / regionale uitvoeringsagenda en ondersteuningsstructuur ingericht?
7. Zo ja, zijn daarbij resultaatverplichtingen afgesproken?

3. Overlegstructuur en samenwerking in de regio

1. Hoe is het overleg praktisch ingericht?
 - a. Wie zit aan tafel, met welke frequentie, met welk mandaat?
 - b. Wat is de status van de inhoud van de overleggen? Informatief, besluit voorbereidend of besluitvormend?
 - c. Zijn de diverse overleggen (LEA, REA, RMC, AMR, OOGO) op elkaar afgestemd?
2. Welke (actuele) vraagstukken en knelpunten liggen er op bestuurlijk / beleids- en uitvoeringsniveau?
3. Op welke wijze wordt er al gewerkt met data, monitoring en de PDCA cyclus?

4. Financiën

1. Welke financieringsmodellen worden gebruikt door de samenwerkingsverbanden? En welke door de gemeente(n)?
2. Zijn de samenwerkingsverbanden betrokken bij de inkoopprocessen? Zo ja, worden ze in staat gesteld om de vraag goed te articuleren?
3. Zijn er afspraken over afstemming van financiën, bijvoorbeeld voor specifieke projecten of juist algemene voorzieningen? Te denken valt aan basisondersteuning / preventie / schoolmaatschappelijk werk / wijkteams.

5. Monitor

1. Is er in de regio ervaring met monitoring op dit vraagstuk?
2. Hoe denken jullie dat de monitor en de vragenlijsten / gesprekken een bijdrage kunnen leveren aan de regionale samenwerking, de werkprocessen en de doelstellingen?
3. Welke organisaties zullen daarbij dan betrokken worden?
4. Zijn er al specifieke verwachtingen over hoe de uitkomsten benut kunnen worden?
5. Welke personen uit de regio coördineren het uitzetten van de vragenlijsten en verzorgen inhoudelijk en organisatorisch de vervolgbijeenkomst?

Bijlage II: Aanpassen vragenlijst

De inhoud van de vragenlijsten vindt u op de [site](#) van Monitor AOJ. Zoals vermeld is het mogelijk om de vragenlijst aan te passen, zodat deze beter aansluit op de context van de regio. Het is belangrijk dat u aangeeft of u de gehele vragenlijsten wilt gebruiken of niet. Zo niet, horen we graag welke thema's u terug wilt laten komen in de vragenlijsten die u in de regio verspreidt. Daarnaast kunt u vragen toevoegen aan de standaard vragenlijsten. Het toevoegen van vragen is tijdrovend werk en is daarom beperkt mogelijk. In deze bijlage wordt beschreven hoe u thema's kunt kiezen en vragen kunt aanpassen en wat hiervoor de voorwaarden zijn.

Thema's weglaten

Per vragenlijst worden de volgende thema's ondervraagd. In de vragenlijsten ziet u welke vragen onder welk thema vallen.

Vragenlijst Professionals in beleid

- Gemeenschappelijk visie
- Vormen van samenwerking
- Oordeel samenwerking
- Effecten van de samenwerking
- Preventie
- Sturing, monitoring en ontwikkeling
- Onderwijszorgarrangementen
- Arbeidsmarkt
- Thuiszitters

Vragenlijst Professionals in Uitvoering

- Vormen van samenwerking
- Organisatie van de zorg
- Ervaringen uit de praktijk
- Oordeel samenwerking
- Preventie
- Evalueren, leren en ontwikkelen

Extra vragen

- U kunt maximaal drie vraagonderdelen per vragenlijst toevoegen. Dit betekent dat u één vraag kunt toevoegen bestaande uit drie sub-vragen of drie losse vragen. Het is ook mogelijk om één losse vraag en één vraag bestaande uit twee sub-vragen toe te voegen.
- Het is belangrijk dat u aangeeft om wat voor vraag het gaat. U kunt kiezen uit drie categorieën: een open vraag, een meerkeuzevraag met één mogelijk antwoord en een meerkeuzevraag met meerdere mogelijke antwoorden. Houd hier ook rekening mee bij het formuleren van de vraag.
- Bij een meerkeuzevraag is het belangrijk dat u de antwoordcategorieën duidelijk aangeeft. U kunt maximaal tien antwoordcategorieën benoemen. Er zijn een aantal aspecten waar u rekening mee moet houden:
 - Let bij het gebruik van stellingen goed op een evenwichtige balans tussen voor- en tegen categorieën en zorg voor een neutraal antwoordcategorie

- Wanneer de antwoordcategorieën niet volledig dekkend zijn, bedenk dan goed of een 'anders, namelijk'-categorie handig is
- Wanneer het mogelijk is dat respondenten geen antwoord op de vraag hebben, voeg dan een 'ik weet het niet'-categorie toe
- Wanneer een vraag niet voor iedereen van toepassing hoeft te zijn, voeg dan een 'n.v.t.'-categorie toe
- Geef duidelijk aan onder welk thema u de vragen wilt plaatsen of dat er een nieuw thema moet worden toegevoegd.
- Een vraag mag uit maximaal 300 tekens bestaan. Een antwoordcategorie mag uit maximaal 75 tekens bestaan.

Proces

- U kunt de gewenste aanpassingen aan de vragenlijsten aangeven in een mail, als reactie op de bevestigingsmail (met pdf-vragenlijsten) die u ontvangt vanuit het Nji.
- Het toevoegen van vragen gaat in overleg met het Nji. Extra vragen worden niet vanzelfsprekend toegevoegd. Als een vraag niet voldoet aan de criteria van het Nji, zal met u contact worden opgenomen om de extra vraag aan te passen.
- Als de aanpassingen vanuit het Nji zijn gedaan, ontvangt u de links naar de definitieve vragenlijsten. Als u geen aanpassingen behoeft, worden deze links gelijk toegestuurd.
- Voor vragen over het aanpassen van de vragenlijst kunt u contact opnemen met het Nji (Thijs Tuenter: monitor.onderwijsjeugdhulp@nji.nl)

Bijlage III: Voorbeelden uitnodigingsbrief

[Introductie begeleidende mail bij vragenlijst beleidsmedewerker gemeente en coördinator SWV]

Beste ...,

In het kader van de vernieuwingen in zowel de jeugdzorg als passend onderwijs vinden zowel de gemeenten als de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in uw regio het van belang om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren. Om na te gaan in hoeverre het lukt om deze samenwerking op gang te brengen, en om inzicht te krijgen in de kwaliteit en de effecten van de samenwerking willen we u vragen bijgaande vragenlijst in te vullen. De vragen in deze vragenlijst gaan over hoe u op dit moment tegen verschillende aspecten van samenwerking aankijkt. Twee jaar geleden is deze vragenlijst eveneens uitgezet in uw regio. De uitkomsten van beide metingen worden met elkaar vergeleken, zodat de ontwikkeling van de samenwerking in uw regio kan worden beoordeeld.

Het invullen van de vragenlijst kan **tot en met ...** en duurt ongeveer 15 minuten.

De resultaten van de monitor worden na afloop volledig anoniem verwerkt. U zult over de resultaten geïnformeerd worden.

Let op: het is belangrijk dat u bij het invullen van de vragenlijst de regio **<naam regio>** selecteert.

Wilt u de vragenlijst onderbreken en later weer oppakken? Dat is mogelijk: Wanneer u tijdens het invullen klikt op de knop 'tussentijds bewaren' krijgt u een code te zien.

U kunt er dan voor kiezen deze naar uzelf toe te mailen. U kunt op ieder gewenst moment inloggen met uw code, bewaar deze daarom goed.

Klik [hier](#) om naar de vragenlijst te gaan*.

Alvast hartelijk dank voor het invullen!

Met hartelijke groet,

[vul hier uw eigen gegevens in]

*Mocht de link niet openen, kunt u ook deze link kopiëren en plakken: <https://monitoraoj.nl/vragenlijst-voor-professionals-in-beleid/>

[Introductie begeleidende mail bij vragenlijst uitvoerende professionals(o.a. Intern begeleider PO/zorgcoördinator school VO en jeugdhulpmedewerker)]

Beste ...,

In het kader van de vernieuwingen in zowel de jeugdzorg als het passend onderwijs vinden de gemeenten en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in uw regio het van belang om de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp te verbeteren.

Om na te gaan in hoeverre het lukt om deze samenwerking op gang te brengen, en om inzicht te krijgen in de kwaliteit en de effecten van de samenwerking willen we u vragen bijgaande vragenlijst in te vullen. De vragen gaan erover hoe u op dit moment tegen verschillende aspecten van samenwerking aankijkt. Twee jaar geleden is deze vragenlijst eveneens uitgezet in uw regio. De uitkomsten van beide metingen worden met elkaar vergeleken, zodat de ontwikkeling van de samenwerking in uw regio kan worden beoordeeld.

Het invullen van de vragenlijst kan **tot met ...** en duurt ongeveer 10 minuten. De resultaten van de monitor worden na afloop volledig anoniem verwerkt en u zult over de resultaten geïnformeerd worden.

Let op: het is belangrijk dat u bij het invullen van de vragenlijst de regio **<naam regio>** selecteert.

Wilt u de vragenlijst onderbreken en later weer oppakken? Dat is mogelijk: wanneer u tijdens het invullen klikt op de knop 'tussentijds bewaren' krijgt u een code te zien die u naar uzelf kunt mailen. U kunt op ieder gewenst moment inloggen met uw code, bewaar deze code daarom goed.

Klik [hier](#) voor de vragenlijst*.

Alvast hartelijk dank voor het invullen!

Met hartelijke groet,

[vul hier uw eigen gegevens in

*Mocht de link niet openen, kunt u ook deze link kopiëren en plakken: <https://monitoraaj.nl/vragenlijst-voor-professionals-in-de-uitvoering/>